Penilaian Risiko Negara Malaysia yang Kelima Mengenai Pengubahan Wang Haram dan Pembiayaan Keganasan 2023

Penilaian Risiko Negara (National Risk Assessment, NRA) ialah proses untuk menilai dan memudahkan pemahaman tentang risiko pengubahan wang haram (*money laundering*, ML) dan pembiayaan keganasan (*terrorism financing*, TF) di Malaysia. NRA merupakan inisiatif oleh Jawatankuasa Penyelaras Kebangsaan bagi Pencegahan Pengubahan Wang Haram (National Coordination Committee to Counter Money Laundering, NCC)[1] untuk meningkatkan kefahaman berhubung dengan ancaman dan kelemahan ML/TF, serta kesalinghubungan antara keduanya. Bagi mencapai matlamat ini, NRA menilai ancaman berkaitan ML/TF seperti jenayah yang menjana hasil haram dan aktiviti keganasan serta tahap mudah jejas sektor kewangan dan bukan kewangan terhadap risiko ML/TF.

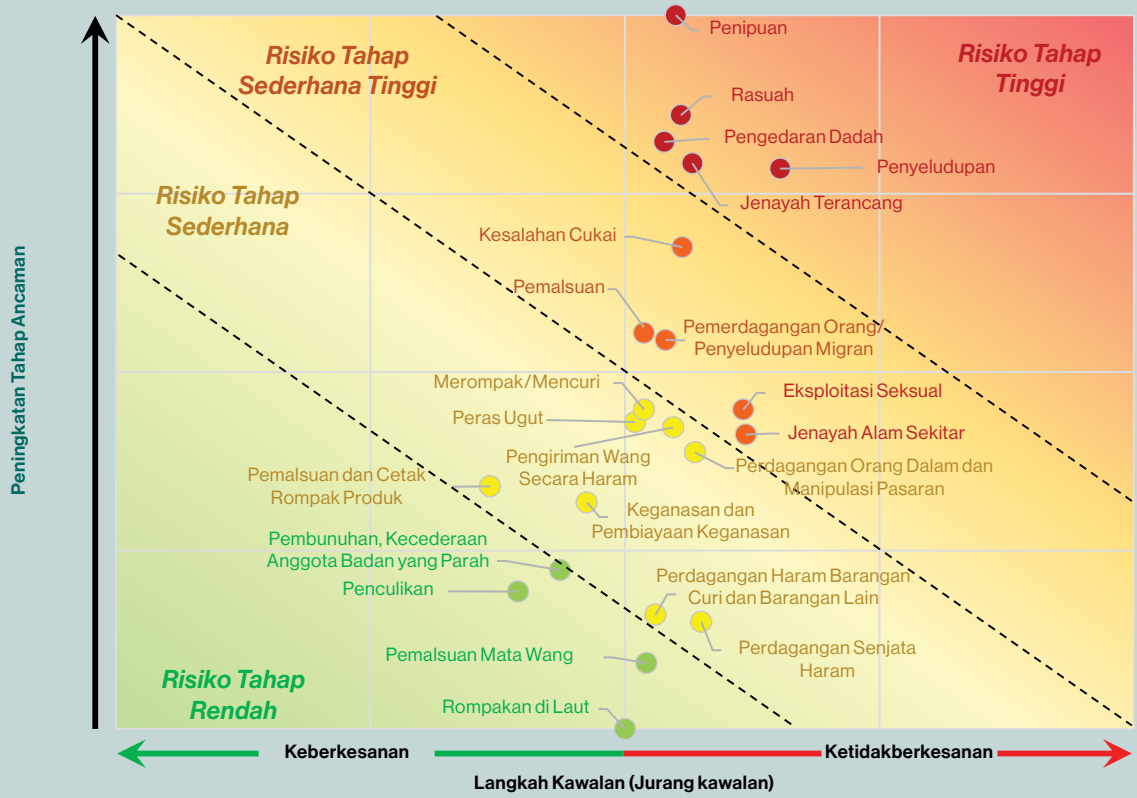
Bank Negara Malaysia (BNM) selaku pengerusi dan sekretariat NCC telah bekerjasama dengan pihak berkepentingan untuk menjalankan penilaian NRA edisi kelima yang dikenali sebagai NRA 2023. Penilaian ini memanfaatkan maklumat daripada kementerian dan agensi kerajaan, pihak berkuasa penyeliaan dan pengawalan, institusi pelapor, atase asing (*foreign attaché*), agensi penguatkuasaan undang-undang dan masyarakat sivil. NRA 2023 turut menggunakan maklumat daripada agensi penguatkuasaan undang-undang di luar negara untuk menilai jenayah rentas sempadan dan aliran hasil haram. NCC mempertimbangkan dan mengesahkan keputusan NRA 2023 pada bulan Ogos 2024.

NRA edisi ini mendapati bahawa penipuan, rasuah, pengedaran dadah, jenayah terancang dan penyeludupan masih merupakan jenayah paling berleluasa yang menimbulkan risiko ML yang tinggi. Jenayah berisiko ini menjana jumlah hasil haram yang tinggi yang meningkatkan risiko ML berikutan langkah-langkah kawalan yang tidak mencukupi, termasuk siasatan dan dakwaan ML yang tidak memadai. NRA 2023 juga mendapati bahawa ada pengurangan risiko keganasan dan TF berikutan usaha yang berterusan pada peringkat kebangsaan, serantau dan antarabangsa untuk membanteras keganasan. Usaha ini disokong oleh langkah-langkah pencegahan dan penguatkuasaan yang berkesan oleh agensi penguatkuasaan yang berkaitan.

Penilaian ini juga mendapati bahawa sektor perbankan, perniagaan perkhidmatan wang, pengeluar bukan bank instrumen pembayaran yang ditetapkan (*non-bank issuers of designated payment instruments*, DPI Issuers), perundangan, setiausaha syarikat dan peniaga logam berharga atau batu berharga (*dealers in precious metals or precious stones*, DPMS) lebih terdedah kepada risiko ML/TF. Pemerhatian ini berikutan peranan pengantaraan sektor ini bersama-sama dengan kemudahan dan kepantasan transaksi yang dipermudah. Penyediaan perkhidmatan profesional juga memberikan ketanpanamaan (*anonymity*) yang mungkin disalahgunakan oleh penjenayah untuk mengubah hasil haram menerusi akaun pelanggan dan menubuhkan syarikat sebagai samaran untuk mengaburkan pemilikan perniagaan tersebut. Selain itu, produk bernilai tinggi yang ditawarkan oleh DPMS juga boleh disalahgunakan untuk menyimpan nilai hasil haram. Walau bagaimanapun, terdapat langkah-langkah kawalan yang diwujudkan bagi mengurangkan tahap mudah jejas sektor ini terhadap risiko ML/TF seperti aktiviti penyeliaan yang dipergiat bagi meningkatkan kesedaran dan pematuhan terhadap keperluan pencegahan pengubahan wang haram dan pencegahan pembiayaan keganasan (*anti-money laundering and countering financing of terrorism*, AML/CFT). Dapatan utama mengenai kesalahan berat, sektor kewangan dan bukan kewangan diringkaskan dalam Gambar Rajah 1.

[1] NCC ialah jawatankuasa peringkat tinggi yang ditubuhkan pada tahun 1999 untuk menyelaraskan, melaksanakan dan memantau inisiatif Malaysia berhubung dengan pencegahan pengubahan wang haram dan pencegahan pembiayaan keganasan (*anti-money laundering and counter-financing of terrorism*, AML/CFT). Terdapat 17 anggota NCC iaitu kementerian dan agensi kerajaan daripada pihak berkuasa penyeliaan dan pengawalan, agensi penguatkuasaan undang-undang dan kementerian yang menggubal dasar. Bank Negara Malaysia merupakan pengerusi dan sekretariat NCC.

Gambar Rajah 1: Dapatan Utama Mengenai Kesalahan Berat, Sektor Kewangan dan Bukan Kewangan

Sumber: Jawatankuasa Penyelaras Kebangsaan bagi Pencegahan Pengubahan Wang Haram

Sektor Kewangan

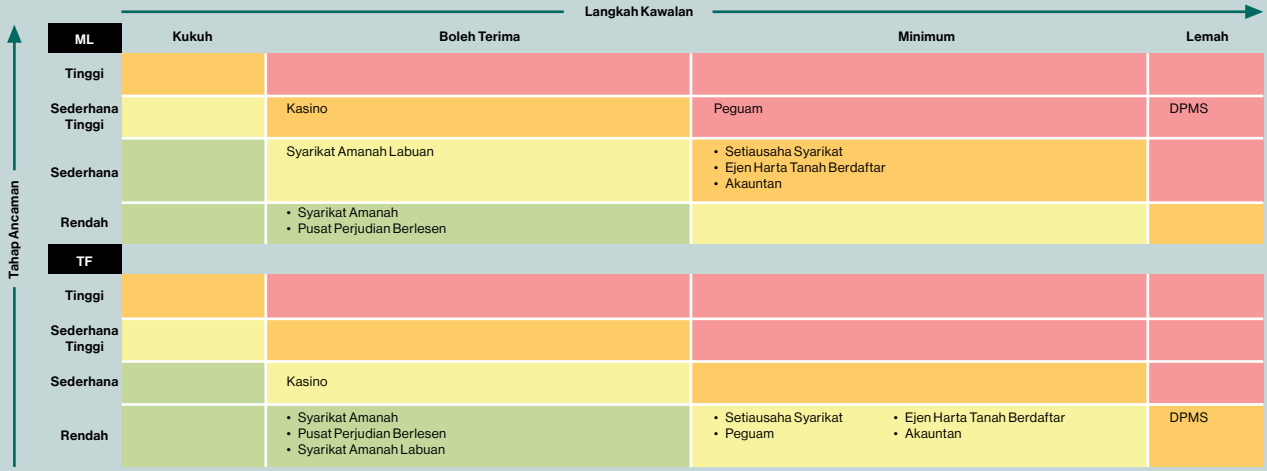
Langkah Kawalan

Tahap Ancaman	Kukuh	Boleh Terima	Minimum	Lemah
ML				
Tinggi		Institusi Perbankan*		
Sederhana Tinggi		Pengantara Pasaran Modal (termasuk Bursa Aset Digital (DAX))		
Sederhana		• Perniagaan Perkhidmatan Wang • Pengeluar DPI • Bank-bank Labuan • Institusi Kewangan Bukan Bank • Pengendali Insurans / Takaful • Pemberi Pinjam Wang	Broker Wang Labuan	
Rendah		• Pemegang Pajak Gadai • Pengendali Insurans / Takaful Labuan	• Pengantara Insurans • Pengantara Perbankan • Syarikat Pemajakan • Syarikat Pemfaktoran • Pengantara Pasaran Modal Labuan	
TF				
Tinggi				
Sederhana Tinggi		• Institusi Perbankan • Pengeluar DPI • Perniagaan Perkhidmatan Wang		
Sederhana		• Pengantara Pasaran Modal (termasuk DAX) • Pengendali Insurans / Takaful	Broker Wang Labuan	
Rendah		• Pemegang Pajak Gadai • Institusi Kewangan Bukan Bank • Bank-bank Labuan • Pengendali Insurans / Takaful Labuan • Pemberi Pinjam Wang	• Pengantara Insurans • Pengantara Perbankan • Syarikat Pemajakan • Syarikat Pemfaktoran • Pengantara Pasaran Modal Labuan	

* Risiko bersih tinggi institusi perbankan didorong oleh saiznya sebagai sektor kewangan yang terbesar, liputan terluas dengan cawangan yang terletak di seluruh negara, serta sifat perniagaan yang menyediakan produk kewangan utama.

Sumber: Jawatankuasa Penyelaras Kebangsaan bagi Pencegahan Pengubahan Wang Haram

Sektor DNFBP

Sumber: Jawatankuasa Penyelaras Kebangsaan bagi Pencegahan Pengubahan Wang Haram

NRA 2023 turut mengetengahkan beberapa saranan untuk mempertingkatkan lagi tindak balas Malaysia kepada risiko ML/TF. Saranan ini memanfaatkan inisiatif kerjasama sedia ada dan termasuk perkongsian maklumat antara pihak berkepentingan seperti rujukan kes daripada agensi penguatkuasaan undang-undang kepada penyelia bagi memperkukuh penyeliaan berasaskan risiko. Lebih banyak inisiatif yang diterajui industri akan dilaksanakan bagi memantapkan budaya pematuhan institusi pelapor. Inisiatif ini termasuk penubuhan dan/atau pengukuhan jaringan kumpulan industri bagi mempergiat kerjasama dan penyelarasan.

Kesemua saranan ini akan dipantau oleh pelbagai jawatankuasa kecil di bawah NCC. Ringkasan eksekutif NRA 2023 boleh diakses menerusi https://amlcft.bnm.gov.my/.